

พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร

พุทธศักราช 2487

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร ลงวันที่ 4 สิงหาคม พุทธศักราช 2480
และวันที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2484)
อาทิตยทิพอาภา
ปรีดี พนมยงค์
ตราไว้ ณ วันที่ 11 มกราคม พุทธศักราช 2487
เป็นปีที่ 11 ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรปรับปรุงกฎหมายควบคุมการเรียไรให้รัดกุมยิ่งขึ้น
จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า พระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2487

มาตรา 2⁽¹⁾ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้เมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 นับแต่วันใช้พระราชบัญญัตินี้ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการเรียไร พุทธศักราช 2480 และบรรดา
กฎหมาย กฎ และข้อบังคับซึ่งขัดแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

การเรียไร หมายความว่า ความรวมตลอดถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยนชดใช้ หรือบริการ ซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดย
ปริยาย ว่ามิใช่เป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ชดใช้ หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมดหรือ
บางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

ยุทธภัณฑ์ หมายความว่า ยุทธภัณฑ์ตามความหมายแห่งกฎหมายว่าด้วยการควบคุมยุทธภัณฑ์

สิ่งพิมพ์ หมายความว่า สิ่งพิมพ์ตามความหมายแห่งกฎหมายว่าด้วยการพิมพ์

มาตรา 5 ห้ามมิให้จัดให้มีการเรียไรหรือทำการเรียไรดังต่อไปนี้

(1) การเรียไรเพื่อรวบรวมทรัพย์สินมาให้หรือชดใช้แก่จำเลยเพื่อใช้เป็นค่าปรับ เว้นแต่จะเป็นการเรียไรในระหว่าง
วงศัญญาของจำเลย

(2) การเรียไร โดยกำหนดเก็บเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นเป็นอัตราโดยคำนวณตามเกณฑ์ปริมาณสินค้า ผลประโยชน์หรือวัตถุประสงค์อย่างอื่น

(3) การเรียไรอันอาจเป็นเหตุให้เสื่อมทรามแก่ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(4) การเรียไรอันอาจเป็นเหตุกระทบกระเทือนอย่างรุนแรงถึงทางสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ

(5) การเรียไรเพื่อจัดหายุทธภัณฑ์ให้แก่ต่างประเทศ

มาตรา 6 การเรียไรซึ่งอ้างว่าเพื่อประโยชน์แก่ราชการเทศบาลหรือสาธารณะประโยชน์จะจัดให้มีได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการควบคุมการเรียไรแล้ว

ความในวรรคก่อนมิให้ใช้บังคับแก่การเรียไรซึ่งกระทรวงทบวงหรือกรมเป็นผู้จัดให้มี

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการควบคุมการเรียไร ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นประธาน โดยตำแหน่ง และกรรมการอื่นคือผู้แทนกระทรวงกลาโหมหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการสาธารณสุขหนึ่งคน ผู้แทนกระทรวงการคลังหนึ่งคน ผู้แทนกรมตำรวจหนึ่งคน และผู้แทนกรมมหาดไทยหนึ่งคน กรรมการต้องมาประชุมไม่น้อยกว่าสี่คนจึงเป็นองค์ประชุม

มาตรา 8 การเรียไรในถนนหลวงหรือในที่สาธารณะ การเรียไรโดยโฆษณาด้วยสิ่งพิมพ์ ด้วยวิทยุกระจายเสียง หรือด้วยเครื่องแปลงเสียงจะจัดให้มีหรือทำได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว

ข้อความในวรรคก่อนนี้มิให้ใช้บังคับแก่

(1) การเรียไรซึ่งได้รับอนุญาตหรือได้รับยกเว้นตามมาตรา 6

(2) การเรียไรเพื่อกุศลสงเคราะห์ในโอกาสที่บุคคลชุมนุมกันประกอบศาสนกิจ

(3) การเรียไรโดยขายสิ่งของในงานออกร้าน หรือในที่นัดประชุมเฉพาะแห่งอันได้จัดให้ขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผู้ได้รับอนุญาตให้มีการออกร้าน หรือผู้จัดให้มีการนัดประชุมเป็นผู้จัดให้มีขึ้น

มาตรา 9 เมื่อมีผู้ขอรับอนุญาตตามมาตรา 6 คณะกรรมการควบคุมการเรียไรมีอำนาจสั่งไม่อนุญาต หรือสั่งอนุญาต โดยกำหนดเงื่อนไข

(1) จำนวนเงินหรือทรัพย์สินอื่นอย่างสูงที่ให้เรียไรได้

(2) เขตหรือสถานที่และเวลาที่อนุญาตให้ทำการเรียไร

(3) วิธีการเก็บรักษาและทำบัญชีเงิน หรือทรัพย์สินที่เรียไรได้

(4) วิธีการเรียไร

ในกรณีที่ตั้งอนุญาต ให้คณะกรรมการกำหนดวันสิ้นอายุแห่งใบอนุญาตไว้ด้วย และในกรณีที่ตั้งไม่อนุญาต ให้แจ้งและแสดงเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบ

มาตรา 10 เมื่อมีผู้ขอรับอนุญาตตามมาตรา 8 ให้นำความในมาตรา 9 มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าสั่งไม่อนุญาต ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งและแสดงเหตุผลให้ผู้ขออนุญาตทราบภายในกำหนดสิบวัน นับแต่วันได้รับคำร้องขอ

ในกรณีที่ตั้งไม่อนุญาต ผู้ขออนุญาตมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในกำหนดสิบห้าวัน นับแต่วันได้ทราบคำสั่งไม่อนุญาตการยื่นอุทธรณ์ในจังหวัดพระนครและธนบุรีให้ยื่นต่อคณะกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งขึ้น ในจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อคณะกรรมการจังหวัด คำชี้ขาดของคณะกรรมการหรือคณะกรรมการจังหวัดแล้วแต่กรณีให้เป็นที่สุด

มาตรา 11 ห้ามมิให้อนุญาตให้บุคคลดังต่อไปนี้จัดการให้มีการเรียไรหรือทำการเรียไร

- (1) บุคคลมีอายุต่ำกว่า 16 ปี
- (2) บุคคลผู้มีจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ผู้ไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (3) บุคคลเป็นโรคจิตต่อที่นารังเกียจ
- (4) บุคคลผู้เคยต้องโทษฐาน ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก น้อ โกง ยักยอกทรัพย์ รับของโจร หรือทุจริตต่อหน้าที่ตามกฎหมายลักษณะอาญา และพ้นโทษมาแล้วยังไม่ครบห้าปี
- (5) บุคคลที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่ามีความประพฤติหรือหลักฐานไม่น่าไว้วางใจ

มาตรา 12 บุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้ทำการเรียไรต้องมีใบอนุญาตติดตัวอยู่ในขณะทำการเรียไร และต้องให้เจ้าหน้าที่หรือบุคคลผู้ประสงค์จะเข้าส่วน ในการเรียไรตรวจดู เมื่อเจ้าหน้าที่หรือบุคคลนั้นเรียก

ในกรณีการเรียไรซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดทำประจำที่ ผู้รับอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ ณ ที่ทำการเรียไรให้เห็นได้โดยชัดเจน

มาตรา 13 ในการรับเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้ ต้องออกใบรับให้แก่ผู้บริจาคกับมีต้นขั้วใบรับไว้เป็นหลักฐาน และให้ผู้จัดให้มีการเรียไรประกาศขอรับและจ่ายเงินและทรัพย์สินให้ประชาชนทราบเป็นครั้งคราวตามสมควร และเมื่อได้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินนั้นหมดไปแล้วให้ประกาศขอบัญชีอีกครั้งหนึ่ง

มาตรา 14 ห้ามมิให้จ่ายเงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้มานั้นในกิจการอย่างอื่นนอกวัตถุประสงค์แห่งการเรียไรตามที่ได้แสดงไว้ เว้นแต่จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายพอสมควรในการเรียไรนั่นเอง

มาตรา 15 เงินหรือทรัพย์สินที่เรียไรได้มานั้น ถ้าไม่ต้องจ่ายเพราะไม่อาจดำเนินการตามวัตถุประสงค์แห่งการเรียไรตามที่ได้แสดงไว้หรือเหลือจ่ายเพราะเหตุใด ๆ ให้ผู้จัดให้มีการเรียไรรายงานให้คณะกรรมการควบคุมการเรียไรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่แล้วแต่กรณีทราบและให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ส่งเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวแล้วไปประกอบการกุศลหรือสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดตามแต่เห็นควร

ถ้าผู้จัดให้มีการเรียไรตายลงเสียก่อน ให้หน้าที่ของผู้จัดให้มีการเรียไรดังกล่าวในวรรคก่อน ตกเป็นของผู้ครอบครองเงินและทรัพย์สินดังกล่าวแล้ว

มาตรา 16 ในการเรียไรห้ามมิให้ใช้ถ้อยคำหรือวิธีการใด ๆ ซึ่งเป็นการบังคับผู้ถูกเรียไรโดยตรงหรือโดยปริยาย หรือซึ่งจะทำให้ผู้ถูกเรียไรเกิดความหวาดหวั่นหรือเกรงกลัว

มาตรา 17 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 5 มาตรา 6 วรรคแรกมาตรา 8 วรรคแรก มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองร้อยบาทหรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 18 ผู้ใดทำผิดเจตนาในการอนุญาต ซึ่งคณะกรรมการควบคุมการเรียกร่างกำหนดตามมาตรา 9 หรือพนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดตามมาตรา 10 หรือฝ่าฝืนมาตรา 12 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท

มาตรา 19 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 13 มาตรา 14 มาตรา 15 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 20 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 16 มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา 21 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี